de Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

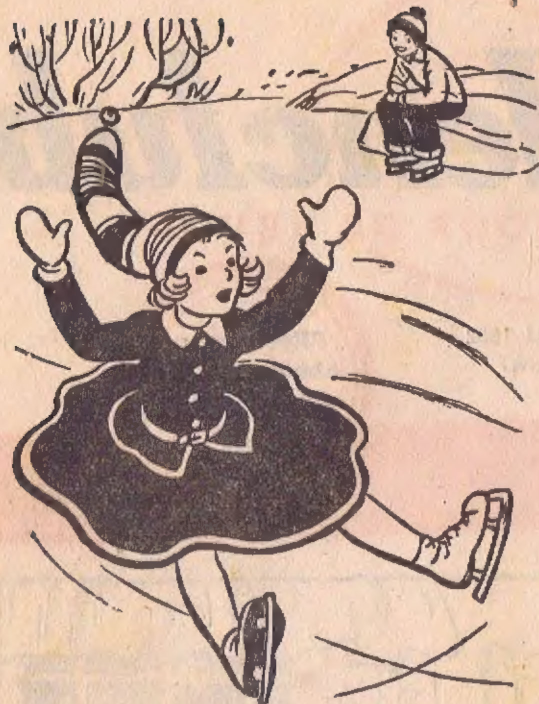
No. 1 — 4 JANUARI 1952
DERDE JAARGANG

WIE HEEFT ER VAN DIE TAART GESNOEPT?

MARIETJE LEERT

Acht uur! Rinkelend liep het wekkertje in Marietje's kamertje af. Ze werd met een schok wakker en sprong meteen uit haar bedje. Hu! Dat viel nog niets mee met die kou! Maar Marietje was niet voor niets zo vlug vanmorgen. Ze had het in haar hoofd gezet vandaag schaatsen te leren rijden. En natuurlijk moest ze nu gauw even uit het raam kijken of het ook flink gevroren had. Nu, haar adem, die meteen zichtbaar werd in de koude, heldere vrieslucht, bewees wel, dat er van dooien nog geen sprake was.

Het ijs op het vijvertje bij hun huis zou nu vast wel mooi sterk zijn. Gisteren vond vader het nog een beetje te gewaagd, dat zij en Kees daarop zouden gaan rijden. Maar vandaag kon het feest beslist doorgaan. Wat een bof, dat ze langer Kerstvacantie hadden gekregen!

Moeder had al voor een stevig ontbijt gezorgd, toen broer en zus beneden kwamen. Een bord dikke havermoutpap. „Dan kunnen jullie er tenminste tegen," zei ze lachend.

Ze wuifde haar tweetal vrolijk na, toen dat het smalle pad naar het vijvertje afliep. Wat zagen ze er leuk uit in hun fleurige ijspakjes. Nu, moeder had daar dan ook wát haar best op gedaan. Kijk, de punt van Marietje's bonte gebreide muts danste bij iedere stap die ze deed op en neer.

Geen wonder, Marietje sprong meer dan ze liep, zo verlangend was ze, haar spiksplinternieuwe schaatsen eindelijk eens te kunnen proberen. Sinterklaas had ze haar immers niet voor niets op 6 December gebracht!

Kees, die vier jaar ouder was dan zijn zusje, liep wat kalmer. Hij voelde zich werkelijk een beetje gewichtig.

Eerst hielp hij Marietje aan de kant van het vijvertje haar schaatsen onderdoen. Maar toen moest ze daar maar eventjes wachten. Kees wilde eerst een paar baantjes maken. „Om het ijs te proberen," zei hij tegen zijn zusje. Maar eerlijk gezegd was het wel een beetje, om Marietje te laten zien, hoe goed hij wel rijden kon. Nu, Kees kreeg zijn zin: het ijs was prachtig en Marietje zat vol bewondering te kijken.

Maar eindelijk was dan ook voor haar het grote moment aangebroken. Kees strekte zijn handen naar haar uit en heel voorzichtig krabbelde Marietje overeind. Oei, wat voelde dat gek aan op die gladde ijzers!

„Kom maar," zei Kees, „je hoeft niet bang te zijn; ik houd je wel vast."

Met kleine, voorzichtige pasjes over het ijs schuivend, hield Marietje Kees' armen met beide handen stevig beet. „Ik val! Ik val!" riep ze telkens angstig.

„Welnee," zei Kees bedaard, „dat hoeft helemaal niet. Weet je wat, laat je nu maar door mij voorttrekken, dan wen je wel aan dat gevoel."

Kees was groot en stevig voor zijn elf jaar en Marietje voelde zich heel veilig achter zijn brede rug. Ze liet zich heerlijk voorttrekken en toen ze het vijvertje een paar keer rond waren gegaan, voelde ze zich echt al een beetje thuis op het ijs.

„Maar nu moet je eens gaan proberen, je ene voet telkens voor de andere te zetten," besliste Kees.

Marietje was vol goede wil, maar het leek wel, of haar benen en voeten alle kanten uit wilden behalve juist netjes naar voren. Doodmoe van de inspanning strompelde ze tenslotte met Kees naar de kant, om wat bij te komen.

Maar Kees gunde haar niet lang rust. „Misschien leer je het vlugger als je het helemaal alleen probeert," stelde hij al heel gauw voor.

Dapper stond Marietje op en liep wankelend over het ijs. Heel voorzichtig probeerde ze, haar linkervoet even uit te slaan, zoals Kees haar had voorgedaan. Maar, o! eer ze er op verdacht was, gleed haar andere

SCHAATSENRIJDEN

voet ook uit en . . . . boems, daar lag Marietje! O, liever gezegd, ze zát op het ijs, haar handen in de lucht, haar benen gestrekt en haar rode schaatsrokje als een cirkel uitgespreid om zich heen. Het was een koddig gezicht en Kees moest er dan ook hartelijk om lachen. „Je lijkt wel een waterlelie," zo riep hij plagend, „maar dan een rode."

Marietje moest meelachen, of ze wilde of niet. Maar hoe ze ook haar best deed, het bleef vallen en opstaan die morgen . . . .

„De volgende keer beter," troostte Kees haar toen ze samen naar huis liepen, waar moeder hun met een beker warme chocolademelk wachtte.

's Avonds aan tafel informeerde ook vader natuurlijk belangstellend hoe het geweest was. „Kun je het al een beetje, Marietje?"

Kees antwoordde in haar plaats vriendelijk: „Nou, ze is flink, ze zal het vast wel gauw te pakken hebben."

Maar Marietje bekende eerlijk: „Ik heb meer op het ijs gezeten dan er op gereden, geloof ik."

Vader moest er hartelijk om lachen en gaf haar een knipoogje. „Wacht maar, ik wed dat je jezelf heel vlug kunt leren schaatsenrijden. Daar is een prachtmiddeltje voor, weet je."

Maar toen Marietje nieuwsgierig vroeg, wat dat middeltje dan wel was, lachte vader alleen maar en zei geheimzinnig: „Als je morgenvroeg weer naar het vijvertje gaat, zul je het wel zien."

Geen wonder, dat Marietje de volgende morgen weer vroeg present was. Kees ging met vader mee naar de stad, dus ze zou het rijk alleen hebben.

Wat zou vader toch bedoelen? vroeg ze zich telkens af. Maar toen ze bij het vijvertje kwam, begreep ze het meteen en begon hardop te lachen. Want aan een zijde van het vijvertje groeide een boom vlak aan de kant en daarvandaan was een stevig touw gespannen naar een boom aan de overkant.

Zo gauw Marietje haar schaatsen onder had, greep ze het touw met beide handen vast en stapte voorzichtig op het ijs. De eerste keer, dat ze de tocht naar de overkant ondernam, voelde ze zich erg onzeker. Op een gegeven moment ontglipte het touw haar zelfs en viel ze op het ijs. Maar alles bij elkaar vond ze toch wel, dat ze er een reuzefijne steun aan had. De terugtocht langs het touw ging tenminste al veel gemakkelijker; ze viel niet één keer.

Al gauw merkte Marietje, dat ze best het touw met één hand kon vasthouden en, zwaaiend met haar andere arm, haar evenwicht kon bewaren . . . . En . . . . voor ze het wist, had Marietje het touw helemaal niet meer nodig, maar reed ze frank en vrij over het ijs. Ja, werkelijk, ze kon nu helemaal alleen schaatsenrijden! En ze had het zichzelf geleerd!

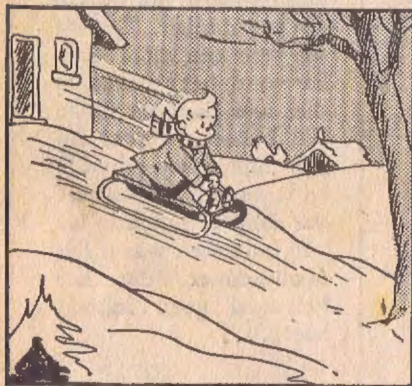
's Avonds aan tafel was vaders eerste vraag: „En . . . . hoe ging het vandaag?"

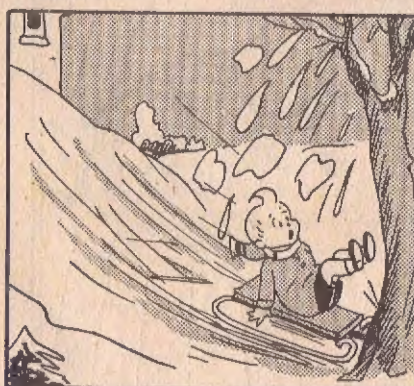
„Reusachtig," zei Marietje opgetogen. „Nou ja, ik ben nog wel een paar keer gevallen, maar ik rijd nu helemaal alleen. En ik heb het mezelf geleerd."

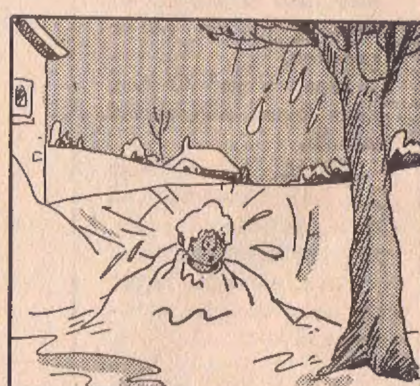
Kees was verrast. „In één dag?" zei hij. „Dat vind ik knap."

Marietje lachte maar eens. „Och," zei ze, „ik heb doodgewoon een rechte lijn gevolgd." En nu gaf zij vader een knipoogje.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Pieternel bij de tandarts

Pieternel is thuisgekomen,
Met een opgezette wang.
O, nu moet ze naar de tandarts,
Daarvoor is ze vrees'lijk bang.

Moeder vraagt wat er aan hapert,
Pieternel vertelt het niet,
Maar de pijn wordt steeds maar erger
En ze bibbert als een riet.

„Pieternel, je bent niet lekker!"
Moeder ziet 't en zegt het toch;
„Kindje, wij gaan naar de tandarts,
En niet straks, maar daad'lijk nog."

Pieternel is heel erg angstig,
Als ze naar de tandarts gaat,
En ze voelt haar hartje kloppen,
Als ze voor zijn huisdeur staat.

Moeder zegt, dat 't heus wel meevalt,
Pieternel wil dapper zijn,
Als zij nu niet daad'lijk doorzet,
Houdt ze tóch die nare pijn.

Als de tandarts naar haar toekomt,
Vraagt hij, of ze flink kan zijn,
En hij zegt, dat het niet lang duurt,
Of ze is weer zonder pijn.

Pieternel houdt zich heel moedig,
Eventjes doet het maar zeer,
Voor ze 't weet, is ze geholpen,
Angstig is ze nu niet meer.

't Zal nog wel eens meer gebeuren,
Dat ze naar de tandarts moet,
Maar ze weet nu, dat de tandarts
Alle pijn verdwijnen doet.

J. HEILOO

LEERRIJKE LESSEN

Anneke en Liesje zaten in dezelfde klas. Liesje was al een paar jaar ouder dan Anneke, want ze was blijven zitten. Niet omdat ze ziek was geweest, maar omdat ze het beetje verstand, dat ze had, niet eens goed gebruikte.

Liesje deed niets liever dan spelen, dromen en kletsen, en telkens wanneer ze een nieuw jurkje kreeg van moeder, wilde ze er dadelijk mee naar school om er mee te geuren en te pronken.

Maar leren? O nee, daar kwam niet zoveel van in.

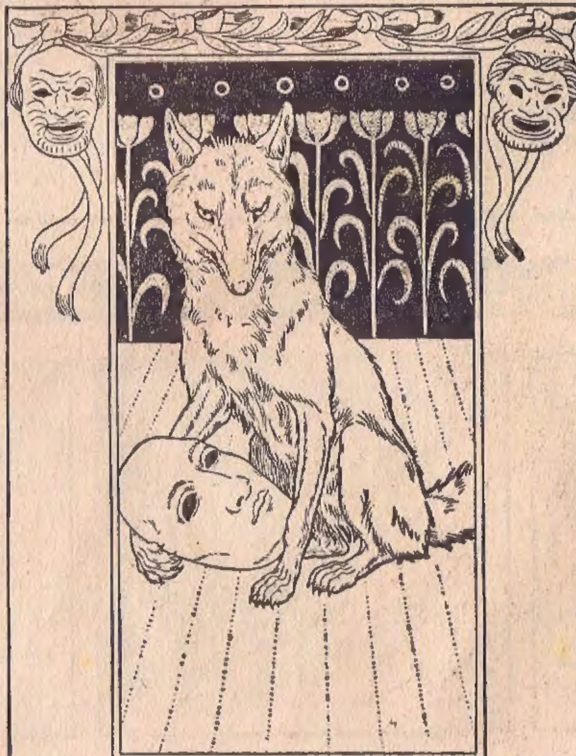
Zodat, toen Liesje het laatste examen van de lagere school maakte, ze zakte als een baksteen.

Anneke daarentegen zei nooit veel. Ze speelde en ravotte van je welste, maar op zijn tijd. Eerst besteedde ze alle zorg aan haar lessen en haar huiswerk.

Anneke had een gezicht vol kleine sproeten, en piekharen die erg weerbarstig waren, wanneer je er met de kam doorging. Ze was bepaald veel minder knap dan Liesje met haar pijpekrullen en haar grote donkere ogen, die altijd schenen te vragen: zeg je niks? Zie ik er niet leuk uit?

Maar Anneke kende de weg in het grote dal der mensen, waar Liesje bleef rondzwerven en zich nooit afvroeg: hoe ben ik er nu aan toe?

Dat deed me denken aan de fabel van de vos en het masker. De vos die eens een mooi masker vond, het omdraaide met zijn poot en lange tijd bekeek. Totdat hij zijn slimme kop schudde en meesmuilde: wat ziet dat ding er prachtig uit van buiten en wat is het doodjammer, dat het helemaal geen inhoud heeft....

DE VOS en HET MASKER

ONZE WONDERE WERELD

WITTE MIEREN

HEBBEN WEL EEN LICHTE KLEUR, MAAR ZIJN OVERIGENS NIET WIT. MEN NOEMT ZE OOK TERMIETEN.

VERSCHILLENDE SOORTEN MIEREN IN EEN TERMIETENSTAAT: KONINGIN, ARBEIDERS EN SOLDATEN.

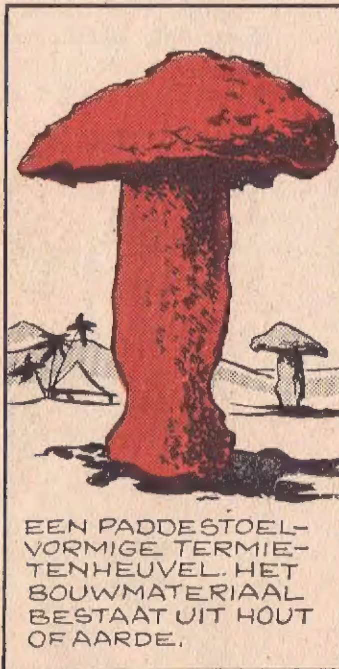

DE VOORNAAMSTE PERSOON IN EEN TERMIETENKOLONIE IS DE KONINGIN. ZE HEEFT NIETS ANDERS TE DOEN DAN EIEREN TE LEGGEN. ZE LEEFT TIEN JAAR EN KAN 30.000 EIEREN PER DAG LEGGEN.

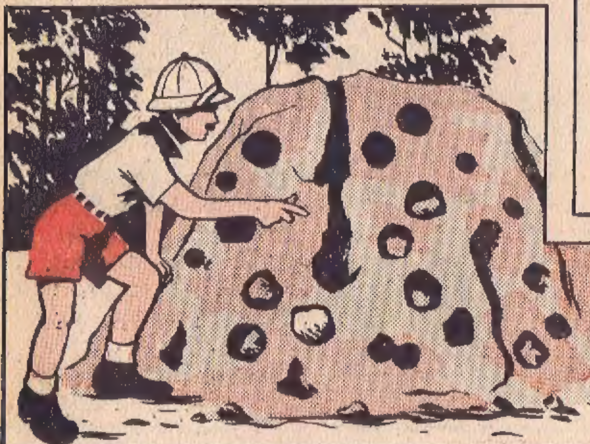
ALLERLEI VOORWERPEN WEKKEN DE VERNIELZUCHT VAN DE TERMIETEN OP, ZOALS BIJVOORBEELD DIT KOSTBARE BOEK, DAT DE INSECTEN ZO MAAR EVENTJES ONDER HANDEN HEBBEN GENOMEN.

EEN PADDESTOELVORMIGE TERMIETENHEUVEL. HET BOUWMATERIAAL BESTAAT UIT HOUT OF AARDE.

EEN AUSTRALISCHE TERMIETENTOREN. HIJ WORDT SOMS WEL 6 METER HOOG EN IS AAN DE VOET 1½ METER BREED.

DOORSNEE VAN EEN TERMIETENNEST MET DE VELE GANGEN EN HOLTEN.

edel wild op de VELUWE

Een der mooiste wilde dieren, die wij in ons land kennen, is het edelhert. Een prachtig dier, dat je misschien wel eens gezien hebt in een dierentuin of in een hertenkamp. Maar weet je wel, dat deze dieren nog in zuiver wilde toestand voorkomen op de Veluwe, bijvoorbeeld in de bossen van paleis Het Loo, in het Deelerwoud en op de Hoge Veluwe?

Grote, forse dieren kunnen het worden, wel 1.40 meter hoog. De vrouwtjes, die men ook wel hinden noemt, blijven wat kleiner. Prachtig is zo'n beest gekleurd: 's zomers roodbruin en 's winters meer grauw, terwijl de buik heel teer en licht is.

Op de kop draagt het hert een prachtig gewei, dat ieder jaar groter en mooier wordt. Het eerste gewei, dat een jonge reebok draagt, heeft maar twee korte stangen. De jager noemt zo'n hert een „spitser".

Is het dier twee jaar oud, dan valt in de maand April of Meï het gehele gewei af en groeit er weer een nieuw gewei op zijn kop. Dat gebeurt zo ieder jaar en steeds wordt het gewei groter en mooier.

In Juli, Augustus is het nieuwe gewei weer volgroeid.

We spreken zo achtereenvolgens van een gaffelbok — er is dan één zijtak bijgekomen — van een zesender, een achtender, enz.

Dat kan zo verscheidene jaren doorgaan.

Wil het gewei steeds groter en forser worden, dan moeten de dieren voldoende voedsel kunnen vinden. Dat is lang niet altijd het geval en daarom worden de herten door de boswachters bijgevoed.

Op heel stille plaatsen, midden in de Veluwse bossen, waar nooit iemand komt, zijn de zogenaamde voederplaatsen.

Dat weten de dieren heel gauw, en hoe angstig en schuw ze ook zijn voor de mensen, toch komen ze wel op deze plekken, om de honger, vooral in de winter bij vorst en sneeuw, te stillen.

Men kan de laatste jaren heel goed merken, dat de geweien steeds groter en forser worden. Dat vertelden me de mensen, die deze dieren geregeld voer brengen in de winter.

Ook andere dieren dan de herten, bijvoorbeeld de wilde varkens, worden de laatste jaren gevoerd. Ook die wil men graag in de Veluwse bossen houden, omdat ze er vroeger ook altijd geweest zijn.

Natuurlijk scheelt het heel veel voor deze dieren, of er voldoende eikels en beukenootjes zijn of niet. Dat is van jaar tot jaar zeer verschillend. Zijn er echter genoeg, dan kunnen zich de herten en ook andere wilde dieren nog heel lang redden.

Vroeger mocht er op de edelherten geschoten worden. Tegenwoordig wordt echter de jacht hierop niet meer geopend.

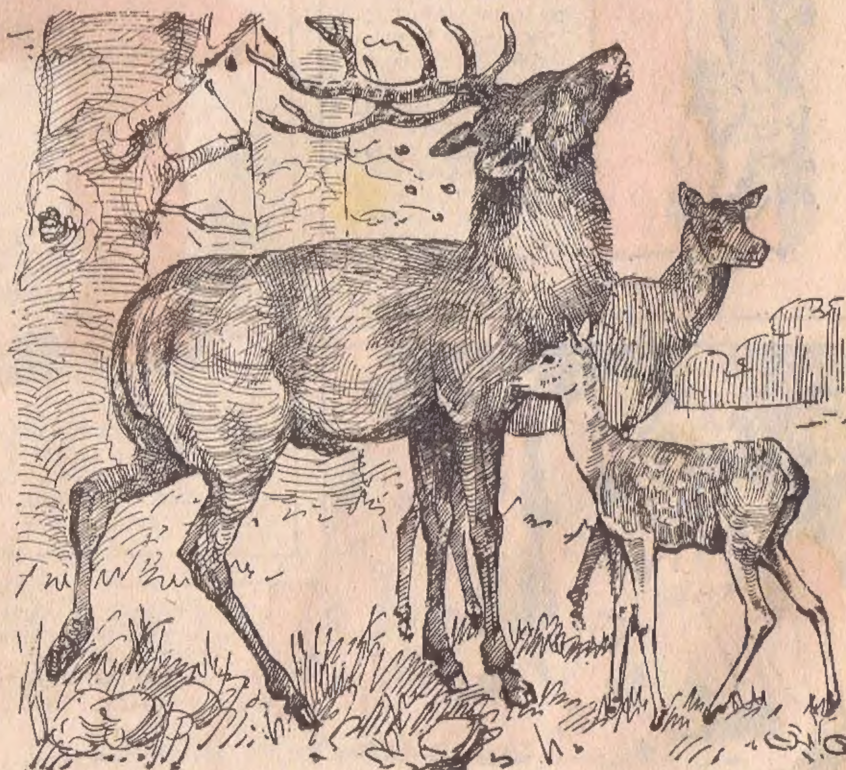
Ik heb vroeger — ik woonde toen op de Veluwe — wel eens zo'n prachtig hert, maar dan doodgeschoten, achter in een open rijtuig van een grote jachtpartij zien liggen. Het kon je spijten, dat met een kogel een einde was gemaakt aan het leven van zo'n prachtig dier.

Als je wat groter bent, moet je in de zomervacantie maar eens naar de Veluwe gaan om deze dieren nog eens in het wild te zien. Je moet dan iemand meenemen, die de weg goed weet in de grote bossen. Vast en zeker zul je zo'n hert in het wild prachtig vinden.

J. v. d. B.

a = spitser, b = gaffelbok. c = zesender

WAT ZEGT MIJN NAAM?

MAARTEN HARPERTSZOON TROMP EN WITTE DE WITH

In gloedvolle woorden had meester Dierx verteld van de tijd, dat het kleine Nederland de zeeën beheerste en op de Spanjaarden, Portugezen en Engelsen gebieden veroverde, die vele malen groter waren dan het eigen landje. De namen van grote admiraals, die vaak tegen een overmacht moesten vechten, en die de rijkbeladen koopvaarders tegen roverij moesten beschermen en ze veilig naar de thuishavens geleiden, deden de ogen van zijn jeugdige leerlingen glinsteren, en onder de jongens waren er verschillende, wier hartje sneller klopte bij het horen van al die heldendaden.

De zee, had meester gezegd, was voor ons land altijd een wispelturige vriend; we moesten ons altijd tegen de zee beschermen, maar wij hadden toch ook altijd voor een heel groot deel aan de zee onze betekenis en onze welvaart te danken.

Meester had ook over Maarten Harpertszoon Tromp gesproken en over Witte de With, en Tini wilde graag weten, of Harpert en Witte ook voornamen waren; ze had ze nog nooit gehoord.

„Er zijn heel wat mooie oude namen in onbruik geraakt," antwoordde meester Dierx. „Ik zal over andere namen ook nog wel eens iets vertellen. Harpert en Witte zijn inderdaad voornamen. We kennen behalve Witte de With nog een andere Witte in onze geschiedenis, namelijk Witte van Haamstede, een zoon van Floris de Vijfde; hij verwierf beroemdheid, doordat hij in 1304 de Vlamingen uit onze zeeprovincies verdreef.

Harpert is dezelfde naam als Herbert en Heribertus. Hij komt van de Oudgermaanse naamstammen harja: leger, en bertha: schitterend, luisterrijk; de betekenis van deze naam is dus: schitterend, uitblinkend in het leger.

Witte kan op verschillende manieren verklaard worden. Op de eerste plaats kan het zijn: wit van kleur en dan is het afkomstig van de vorm hwitan. In door ouderdom vergeelde archieven komt een man voor die Witta heet en achter zijn naam staat: „hij wordt ook Albinus — het Latijnse woord voor wit — genoemd." Dan kan Witte komen van de naamstam vid, vidu, met de betekenissen: wijd en bos. Zo is de naam van Wittekind, de Saksische hertog die tegen Karel de Grote vocht, eigenlijk: Vidukint, Widukint: kind van het woud. In de enkele naam Witte is de betekenis vermoedelijk: wijd van uitzicht, breed van opvatting.

Witte is hetzelfde als Wido en die W veranderde in de Latijnse talen in Gu. Zo werd Wilhelm Guillaume, Walter: Gauthier en Wido: Guido. Deze naam Guido — eigenlijk Witte — is wél blijven bestaan, en ieder kent hem als de voornaam van een der grootste dichters van het einde der vorige eeuw: Guido Gezelle."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

DAAM SCHIJF

In het midden der achttiende eeuw woonde er in Zaandam een zekere Daam Schijf, die er steeds maar over zat te piekeren, hoe hij de scheepsbouw van die dagen zou kunnen verbeteren. In 1743 kwam hij op het idee een boot te bouwen, die door raderen zou worden voortbewogen. Maar die raderen wilde hij in beweging brengen door een paard.

De naam van zijn schip had hij al: Volg mij. Maar het Zaandamse publiek dacht er anders over en noemde dat schip der toekomst: Het Malle Schip. Een schip dat geen wind nodig had, nee, dat was te gek.

Begin 1743 werd met de bouw begonnen op de werf van Lukas Kat. Van die dag af had Daam haast geen leven meer. Hij werd uitgejouwd, spotdichten werden op hem en zijn schip gemaakt en er was niet één Zaandammer, die nog geloofde aan het welslagen van de onderneming, die Daam op touw had gezet.

En de Zaandammers kregen gelijk. Op 20 Juni 1743 was het vaartuig kant en klaar en een grote menigte was op de been om de te waterlating en de proeftocht in de Achterzaan mee te maken. Het schip gleed over het water, strandde aan de overkant van de Zaan en werd dadelijk door het publiek bestormd, geplunderd en gesloopt.

Dat was het einde van Het Malle Schip en Daam Schijf moest als een arme drommel de Zaanlanden verlaten.

Zijn plan was niet slecht geweest, maar de angst voor alles wat nieuw en onbekend was had de bevolking genoopt zich tegen elke uitvoering van zo'n plan te verzetten.

Het Malle Schip.

BAS EN BES

Bas en Bes zijn uit Stekel's gesticht weggelopen en zijn bij vriendelijke circusmensen aangeland.

BAS EN BES HELPEN DE CIRCUSMENSEN, DIE WEER OP WEG GAAN.

EEN VRACHTWAGEN, DIE NIET VERDER KAN, WORDT OP SLEEPTOUW GENOMEN.

WE MOETEN LANGZAAM RIJDEN EN ZULLEN DE KERMISWAGENS MAAR VOOR LATEN GAAN!

STEKEL, DIE NAAR BAS EN BES OP ZOEK IS, HEEFT EEN EN ANDER ZIEN GEBEUREN.

IK VOLG DIE DEUGNIETEN; ZE ZULLEN ME NIET ONTSNAPPEN!

IK VERBERG ME ONDER DIT ZEIL.

WE KUNNEN WEL LOPEN; DE OUDE ROSIE HEEFT TOCH AL EEN ZWARE VRACHT TEGEN DE HEUVEL OP.

VOOR DE VRACHTWAGEN IS DE HEUVEL BLIJKBAAR TE STEIL. EEN DER SCHAKELS VAN DE KETTING IS TE ZWAK EN BREEKT.

PAS OP! DE VRACHTWAGEN RIJDT ONBEMAND DE HEUVEL AF!

DE VRACHTWAGEN KOMT EERST TOT STAAN EN ROLT DAN HOE LANGER HOE SNELLER ACHTERUIT.

HEMELTJE! BAS IS OP DE TREEPLANK GESPRONGEN!

HELP! HELP! LAAT DE WAGEN STOPPEN!

INTUSSEN RIJDT BOER JANNES MET ZIJN OUDE WAGEN DE HEUVEL OP.

EEN LOSGESLAGEN VRACHTWAGEN, DIE RECHT OP ME AFKOMT!

BAS BEMERKT DE AUTO; HIJ ZIET HET GEVAAR VAN EEN AANRIJDING EN RUKT WANHOPIG AAN HET STUUR VAN DE VRACHTWAGEN.

WAAR GAAN WE NU HEEN?

M'N HEMEL, EEN EENDENVIJVER!

HELP!

JE HEBT M'N LEVEN GERED, KERELTJE! DANK JE WEL!

'T IS VOOR ONS NIET VEILIG BIJ HET CIRCUS TE BLIJVEN. STEKEL ZAL ONS GAUW WEER OP DE HIELEN ZITTEN!

KOMT DAN EERST MET MIJ MEE EN BLIJFT VANNACHT SLAPEN OP MIJN BOERDERIJ!

TIJL UILENSPIEGELS SCHELMENSTREKEN

Tijl was tenslotte wel genoodzaakt voor zijn kostje te gaan werken. Hij trok naar Brunswijk en vertelde daar een bakker, dat hij bakkersknecht was. Hij werd aangenomen en zijn baas beval hem aan het bakken te gaan. „Wat moet ik bakken?" vroeg Tijl. Dat vond de bakker al een heel stomme vraag en hij antwoordde: „Ben jij een bakkersknecht en weet je niet wat je bakken moet? Bak je misschien uilen en apen?" Daarop ging de man naar bed.

Inwendig gnuivend werkte Tijl de hele nacht door. Woedend zag de bakker de volgende morgen het hele pakhuis vol staan met broden in de vorm van uilen en apen. „Maar dat is toch wat u zei, dat ik bakken moest," antwoordde Tijl rustig. „Met broden in deze bespottelijke vormen kan ik niets beginnen," schreeuwde de bakker. „Betaal me voor het deeg, dat je verknoeid hebt, en verdwijn met je belachelijke broden." Tijl betaalde en ging heen.

Terwijl hij met een mandvol van zijn vreemd gevormde broden op straat wandelde, zag hij een groot aantal mensen uit de kerk komen en opeens bedacht hij, dat zij zijn zonderlinge broodjes misschien wel zouden willen kopen. De volwassenen liepen hem lachend voorbij, maar de kinderen vonden de broden prachtig en ze bedelden net zolang bij de groteren, tot dezen een of meer broden in de vorm van een uil of een aap kochten.

Ook zij, die geen kinderen bij zich hadden, kochten toen bij Tijl een brood en weldra was hij volslagen uitverkocht. Hij had heel wat meer geld voor zijn broden ontvangen dan hij de bakker voor zijn deeg had betaald. Toen de bakker hoorde, welke goede zaken Tijl gedaan had, werd hij woedend. Hij vloog zijn winkel uit om van Tijl een deel van diens winst op te eisen. Maar op dat ogenblik had Tijl de stad al reeds verlaten.

OOSTERS VERHAAL DOOR J. TOEBOSCH

EEN MENS, DIE WERKELIJK

In een land in 't oosten leefde een koning, die bij al zijn onderdanen zeer bemind was. De goede koning werd ziek en de ziekte werd steeds erger. De bekwaamste geneesheren werden er bij geroepen, maar niemand wist raad. Daar hoorde men van een dokter in een naburig land, die zó knap was, dat hij elke zieke, al was hij ook door honderd dokters opgegeven, in tijd van een ogenblik genas, zodat 't was of de dood op de vlucht sloeg, waar de geleerde man kwam.

De koning besloot deze bekwame geneesheer te raadplegen en zond dus Abbas, zijn meest vertrouwde dienaar, uit om hem te verzoeken te komen. Voor een heel grote som gelds liet de geleerde man zich bewegen mee te gaan, maar langer dan één dag kon hij in geen geval blijven, daar hij 't in zijn eigen land te druk had.

Zo kwam hij in 't paleis en was urenlang bezig om de koning te onderzoeken. Hij stelde wel duizend vragen, trok heel ernstige gezichten, knikte soms gewichtig of schudde bedenkelijk 't hoofd, mompelde allerlei vreemde woorden, die niemand verstond, en zei eindelijk: „Koning, er is voor uw ziekte slechts één geneesmiddel en dat is: Slaap één nacht in 't huis van een gelukkig mens."

„Nu, dan zal ik gauw genezen zijn," zei de koning verheugd, „want in mijn rijk is ieder tevreden en gelukkig." Toen de geneesheer vertrokken was, liet hij zijn grootvizier (eerste minister) komen, vertelde hem, wat de geleerde gezegd had, en zei daarna, dat hij de volgende nacht in zijn woning wenste door te brengen.

Natuurlijk vond de grootvizier dit goed. De koning liet zich dus naar zijn paleis brengen, waar de prachtigste kamer voor hem werd gereedgemaakt. Maar toen hij de volgende morgen na een onrustige nacht opstond, voelde hij zich nog ellendiger dan de vorige dag.

„Giafar," zei hij, „ik meende, dat er geen gelukkiger mens zou zijn dan gij. Maar 't schijnt, dat er aan uw geluk nog heel wat ontbreekt."

„Ik gelukkig?" zei Giafar. „Van de morgen tot de avond heb ik geen ogenblik rust. De mensen komen bij mij met hun verzoeken en klachten en ik kan onmogelijk ieder tevredenstellen. Ik doe, wat in mijn vermogen is, maar ondervind niets dan ondank. Hoe kan ik in zulke omstandigheden gelukkig zijn?"

„Ge hebt gelijk," zei de koning. „Ik zal 't daarom eens bij een van de andere ministers beproeven."

„Ik vrees, dat 't u bij hen niet beter zal gaan dan bij mij," zei de grootvizier. „Ze klagen ook steen en been over hun regeringszorgen en zijn afgunstig op elkaar. Indien 't mij is toegestaan u een goede raad te geven, ga dan eens naar Hescham, de schatbewaarder."

De koning besloot zo te doen. De volgende nacht sliep hij dus in de woning van de schatbewaarder. Maar ook hier vond hij geen baat.

„Hescham," vroeg hij, „zijt ge ook al niet gelukkig?"

„Spreek een man, die zoveel aan 't hoofd heeft als ik, niet van geluk," antwoordde de schatbewaarder. „Wat een moeite kost 't mij, de belastingen binnen te krijgen. Hele nachten zit ik te rekenen en te cijferen. Van elke penning ben ik rekenschap schuldig en als mijn ambtenaren fouten maken, ben *ik* verantwoordelijk. Noem zo'n baan maar gelukkig."

„Bij mijn hoge ambtenaren moet ik 't geluk dus niet zoeken," zei de koning. „Die lui hebben te veel zorg om gelukkig te zijn. Ik denk, dat ik bij andere rijke burgers beter terecht kan. De volgende nacht zal ik 't eens proberen bij de koopman Elmenin."

Elmenin was zeer vereerd, toen hij vernam, dat de koning zijn woning uitgekozen had, en ontving zijn hoge gast met alle mogelijke eerbewijzen. Weer bracht de koning een nacht door, maar toen hij de volgende morgen wakker werd, was hij er nog slechter aan toe dan daags tevoren.

„Maar, Elmenin," zei hij, „hoe is 't mogelijk, dat ge niet gelukkig zijt? Ge zijt de rijkste man van de hele stad en kunt alles hebben, wat ge wenst. Als er in mijn land één gelukkig mens is, moet gij dat zijn."

„Machtige koning," zei Elmenin, „die rijkdom brengt me niets dan zorg en angst. Als een karavaan van mij op reis is, kan ik elke dag bericht krijgen, dat ze door rovers overvallen is. De ene dag stijgen de prijzen, de andere dag dalen ze en daardoor lijd ik dikwijls grote schade. En ik word zo dikwijls bedrogen, dat ik niet meer weet, wie ik nog vertrouwen kan. Geloof mij, koning, de geringste van mijn bedienden heeft 't beter dan ik."

Ook deze rijke man was dus niet gelukkig. De koning besloot nu 't minder hoog te zoeken. Er waren in de stad zoveel burgers, die goed hun brood hadden en die ieder voor gelukkige mensen hield. Elke nacht nam hij nu bij een van hen zijn intrek. Maar nergens was 't geluk te vinden. De een bleek geldzorgen te hebben; een ander had verdriet van zijn kinderen; een derde ongenoegen met zijn buren of familie; weer een ander een kwaal, die 't hem lastig maakte. Zo was er overal wat, maar niemand was ge-

ZO TERLOOPS

Hoe een jonge olifant eens leerde, dat twee halven één hele uitmaken?

Dat kwam zo. In de stal, dicht bij de tralies, was een kastje, gevuld met beschuit, waarop de olifant dol was. Maar het beest kon er alleen een beschuit uitkrijgen, wanneer hij met zijn slurf een cent in de daarvoor bestemde gleuf wierp.

Op zekere dag echter gaf een bezoeker twee halve centen aan de olifant. Dat was in de tijd, toen er nog halve-centstukken in omloop waren.

De baby-olifant stond perplex te kijken.

Hij hield beide stukken in zijn slurf, wiegde heen en weer en scheen niet te weten, hoe hij er mee aan moest. Tenslotte liet hij beide stukken toch maar in de gleuf glijden en.... er viel een beschuit uit.

De olifant danste van plezier, hij flapte met zijn oren en liep blij zijn kooi rond en van die dag af wist hij drommels goed wat twee halve-centstukken betekenden.

GELUKKIG WAS

lukkig. En intussen ging de koning met de dag achteruit. Hij werd zo mager als een geraamte, had geen eetlust, kon niet slapen, werd geheel moedeloos en was eindelijk zó verzwakt, dat hij alleen met een draagstoel kon vervoerd worden.

Op zekere dag bevond Abbas zich in een arbeidersbuurt van de stad. De trouwe dienaar was bedroefd. 't Was heel slecht met de koning; als er niet gauw verandering kwam, zou hij 't niet lang meer maken.

Opeens hoorde hij een vrolijk liedje zingen en zag een schoenmaker, die op een bank voor zijn huis zat te werken, terwijl vier stevige jongens met zwarte gezichten en handen luid joelend en schreeuwend in het zand rolden.

„Je schijnt nogal plezier te hebben," zei Abbas, terwijl hij even bleef staan kijken.

„Zou ik niet?" zei de schoenmaker. „Ik verdien goed mijn brood; ik heb een bovenste beste vrouw en vier lieve kinderen en we zijn allemaal gezond. Wat wil je nog meer? Stil toch!" riep hij tegen de jongens. „Jullie maken een lawaai, dat een mens zijn eigen woorden niet kan verstaan."

„Zijn dat je kinderen?" vroeg Abbas.

„Ja. Ondeugend zijn ze genoeg; vooral die grootste daar, dat is een rakker. Af en toe moeten ze eens flink voor hun broek hebben. Maar het zijn echte jongens en voor geen geld van de wereld zouden we ze willen missen."

„Je hebt het dus naar je zin?"

„Of ik 't naar mijn zin heb? Man, ik geloof niet, dat er op de wereld een gelukkiger mens is dan ik. Ik ben maar 'n gewone schoenmaker, maar ik ruil met geen koning."

Abbas had genoeg gehoord. Dit waren nu eens werkelijk gelukkige mensen.... Hij praatte nog wat en ging toen heen. Maar nog geen uur later kwam hij terug en deelde de verbaasde schoenmaker en zijn vrouw mee, dat de koning de volgende nacht in hun woning wilde doorbrengen.

En waarlijk, laat in de avond hield een draagkoets voor de woning stil, waaruit door enige dienaars de koning geholpen werd. Met moeite stapte hij in het bed, dat de schoenmakersvrouw, zo goed en zo kwaad als het ging, in een kamertje had gereedgemaakt en nauwelijks lag hij er in, of hij viel in slaap en sliep door tot laat in de morgen, zó heerlijk als hij in geen maanden geslapen had. En toen hij eindelijk wakker werd, voelde hij, dat hij een heel ander mens geworden en volkomen genezen was.

Hij sprong uit het bed, kleedde zich zelf aan en ging het vertrek binnen, waar de schoenmaker en zijn vrouw bezig waren.

„Goede vrouw," zei hij, „geef me alsjeblieft wat te eten. Ik rammel van de honger."

„Heer koning," zei de vrouw, „ik heb niets in huis dan brood en gedroogde vruchten. En die kan ik u toch niet voorzetten."

„Geef maar hier," zei de koning en even later zat hij aan het eenvoudige maal en at en at, alsof hij niet te verzadigen was en nog nooit in zijn leven had het hem zo gesmaakt.

Daar kwam Abbas binnen om te vragen, hoe het met de zieke was.

„Abbas," zei de koning, „met een draagkoets ben ik gekomen; te voet keer ik naar het paleis terug, opdat ieder kan zien, dat ik genezen ben."

Zo gebeurde en onbeschrijfelijk was de vreugde in de stad, toen bekend werd, dat de beminde koning geheel genezen was.

Daags daarna liet hij de schoenmaker bij zich komen. „En nu, beste vriend," zei hij, nadat hij hem bedankt had, „moet ge me maar eens zeggen, wat ge het liefste hebt: duizend goudstukken of een goede betrekking."

„Koning," zei de schoenmaker, „dat ge in mijn woning genezen zijt, is mij al beloning genoeg. Verder wens ik niets. Als ik veel geld of een hoog ambt kreeg, zou ik trots en ontevreden worden en dan zou 't met mijn geluk gauw gedaan zijn. Daarom wil ik blijven, wat ik ben: een eenvoudige schoenmaker, die met flink werken voor zich en zijn gezin de kost verdient. En zo denkt mijn vrouw er ook over."

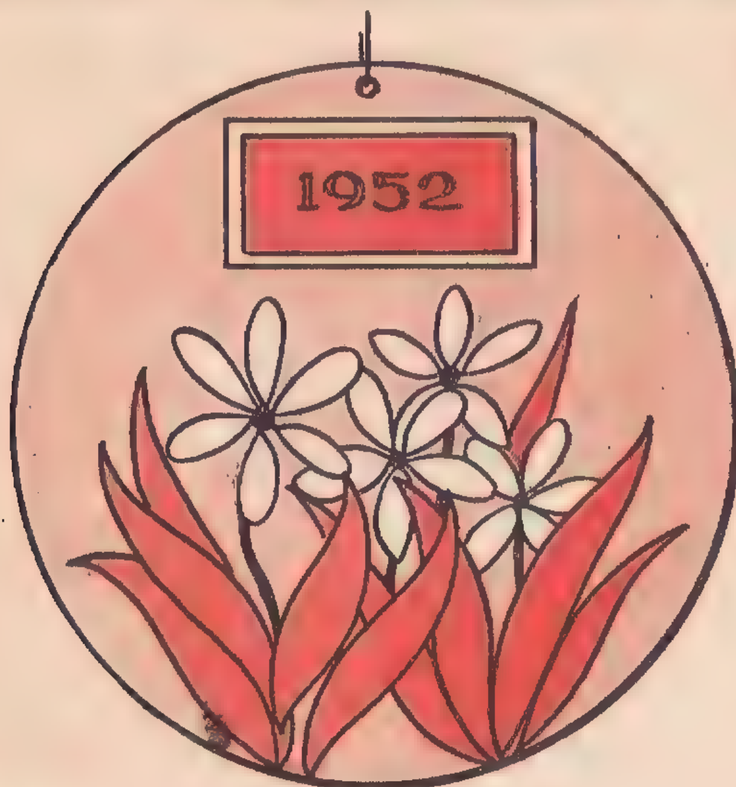

De kleine knutselaar

HEB JE AL EEN KALENDER?

Bij het nieuwe jaar hoort natuurlijk een kalender en indien je er nog geen hebt, kun je er zelf gauw een maken. We geven hier enkele modellen, die het heel goed zullen doen aan de wand van je kamer.

Fig. 1 is gemaakt op een rechthoekig stuk zilverkarton. Je begint met een horizontale lijn te trekken, even boven het midden. Het vak 1a beplak je met groen papier en vak 2a met lichtblauw. De weg in het midden, die vanzelf ontstaat, blijft zilver.

Om de kalender goed te kunnen plakken, is het aan te bevelen, een stuk papier naast het karton te leggen en de lijnen, op fig. 1 aangegeven, daarop te tekenen en deze vervolgens over te trekken op het gekleurde papier. De uitgeknipte stukken kunnen we dan zonder moeite met wat gluton op de juiste plaats van onze kalender plakken. Teken nu de heuvel op de achtergrond C en trek deze na op donkerbruin papier, knip hem uit en plak hem op het origineel. Dan wordt de boom getekend met daarnaast de halve denneboom, het heuveltje op de voorgrond en de kleine sparren.

De heuvel op de voorgrond is van lichtgroen papier, de sparren, die er op staan, zijn van donkergroen papier. Stam en takken van de boom bruin. De spar op de voorgrond weer donkergroen.

Is alles opgeplakt en droog, dan tekenen we de puntige stralen der zon met potlood direct op het origineel.

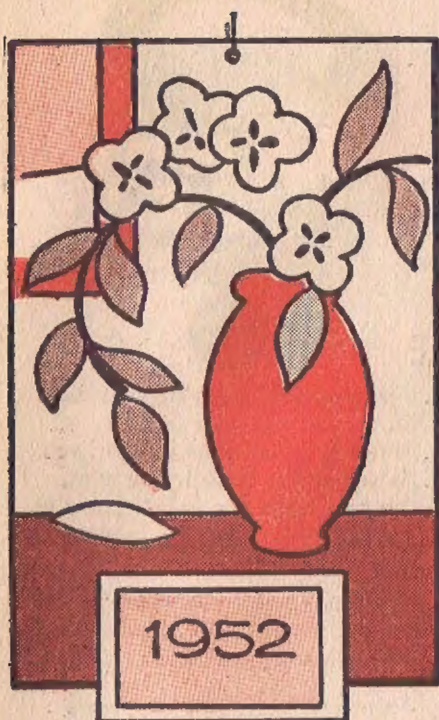
Je hebt verder gekocht een zakje goud glinsterpoeder en een klein zakje sneeuwpoeder. De stralen van de zon worden nu ingevuld met vloeibare gom en direct daarna bestrooid met het goud glinsterpoeder. Het overtollige blazen wij weg of stoten we af.

Nu worden de puntjes van de sparren bestreken met de gom en bestrooid met het sneeuwpoeder, zo ook de linkerkant van de boomstam en de takken. De bovenkant der heuvels kan ook nog even bestrooid worden.

Het kalenderblokje wordt rechts geplaatst, zodat de den er half achter schijnt te schuilen.

Je kunt er een prachtstukje van maken.

Fig. 2 is een cirkel, geknipt uit donkerbruin, donkergroen of rood karton. De bloemen worden geknipt uit papier, evenals de bladeren. Op een rood schildje maak je witte bloemen en lichtgroene bladeren. Op een groen schild: lichtgroen blad en witte bloemen; op donkerbruin: gele narcissen en lichtgroen blad.

Fig. 3. Neem een vel stevig bruin papier ter grootte van de kalender. De lichte grond is van lichtbeige dun papier, dat geplakt wordt op het bruine onderkarton, zo, dat van boven en opzij een even breed lijstje komt en er onder een breed vlak.

Het schilderijlijstje links wordt geplakt van smalle reepjes bruin papier. Van hetzelfde bruin knippen we ook de vaas.

Het lichte randje onder de vaas is van een reepje lichtbeige papier. Het takje in de vaas maken we, evenals de bloemknoppen, van donkergroen dun papier, de blaadjes van lichtgroen. De beide zwartgemaakte bloemen worden karmijnkleurig, de gestreepte rose en de witte lila.

Wie een figuurzaag heeft en triplex, kan het geheel uitzagen en dan lijmen op een tweede evengroot stuk. Met water- of plakkaatverf kan men er de kleuren op aanbrengen,

VOEDERBAKJE

VOOR ONZE VOGELS

We zagen eerst twee vijfhoekige zijkanten volgens de maten, aangegeven in fig. 1.

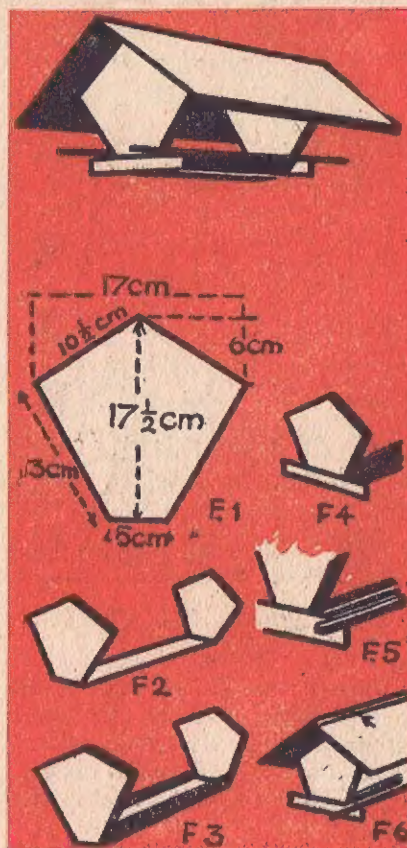
Verbind die twee zijkanten door middel van een plankje van 5 cm breed en 22 cm lang. Zie fig. 2.

Maak nu aan beide kanten van de bodem een paar schuin opgaande kanten door er twee plankjes van 4 cm breed en 22 cm lang tegenaan te slaan. Zie fig. 3.

Zaag nu twee latjes van 2 cm breed en 16 cm lang en spijker die (fig. 4) onder aan de buitenkant der beide zijkanten vast. Die latjes dienen om er aan de uiteinden een rond zitstokje van 24 cm lengte op vast te maken. Daarop kunnen onze gevederde vriendjes gemakkelijk zitten, terwijl zij zich aan een heerlijk maal te goed doen. Fig. 5 toont het bevestigen van de zitstokjes. Het schuine afdak bestaat uit een plankje van 19 cm breed en 36 cm lang en een van 20 cm breed en 36 cm lang.

Het 1 cm smallere plankje wordt, gelijk het pijltje in fig. 6 aanwijst, tegen het bredere aangelegd, zodat van opzij gezien beide plankjes de benen van een driehoek vormen.

Geef tenslotte het gehele bakje een aardig tintje met wat notenbeits.

Zorg er echter voor, dat het bakje buiten het bereik van katten blijft, want anders beleven jullie weinig plezier van jullie werk.

EEN ONWILLIGE STOP

Heb je een fles, waar je de glazen stop niet af kunt krijgen? Neem dan een touwtje en maak het aan een kant stevig vast, draai het een keer om de hals van de fles en houd het andere eind van het touw in je linkerhand. Schuif dan met je andere hand de fles enige malen snel heen en weer. Door de wrijving wordt de hals van de fles vlug warm en het glas zet flink uit, waardoor de stop los moet komen te zitten. Door een paar druppels glycerine rond de stop te gieten, bevorder je ook het losraken.

WIE PUZZELT ER MEE?

ONS SPREEKWOORDEN-RAADSEL

Vertrek van de H links boven, volg de lijnen en noteer alle letters, totdat je bij de N met de dubbele rand (ongeveer beneden rechts) bent gekomen. Hoe luidt dat spreekwoord?

HOKJESPUZZLE

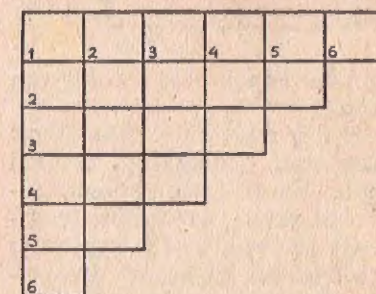
Dit is een erg gemakkelijke puzzle, bestemd voor de kinderen, die eigenlijk pas met het oplossen van puzzles beginnen.

In de hokjes moeten zes woorden komen te staan. Als je het eerste woord hebt gevonden, heb je de hele puzzle al zo goed als opgelost, want de volgende woorden zijn allemaal van dat ene woord gemaakt door steeds een letter van de kop af te halen. Begin je met een woord ergens in het midden, dan vind je het woord er bóven heel gemakkelijk door er een letter voor te zetten en het woord er ónder door de eerste letter weg te laten.

De zes woorden, die je moet vinden, hebben de volgende betekenis:

1. Dat gebeurt met een huis, dat onbewoonbaar is.
2. Een baby kan dat nog niet.
3. Dat is een deur als hij niet dicht is.
4. Gebruik je om mee te schrijven.
5. Is een ander woord voor plus.
6. En hier komt een enkele letter te staan, die je vast en zeker wel zult vinden.

Als in alle hokjes de goede letters staan, lees je van boven naar beneden hetzelfde als van links naar rechts.

1	2	3	4
2			
3			
4			

TOVERVIERKANT

In dit vierkant komen van links naar rechts en van boven naar beneden dezelfde woorden te staan. 1 van links naar rechts is dus hetzelfde als 1 van boven naar beneden en 2 van links naar rechts is ook hetzelfde als 2 van boven naar beneden. En zo verder. De vier woorden, die je moet vinden, hebben de volgende betekenis:

1. Zwart snoepgoed.
2. Ander woord voor vreemd.
3. Een vruchtbare plaats in de woestijn.
4. Ander woord voor plezier.

VERBINDINGSPUZZLE

HEI	WEE
BEL	VEN
VLA	KOP
ROL	RAP
BEN	DEN
KOE	IER
ZIE	AAR

Hierboven zie je twee rijen woorden staan. Door die twee rijen te verbinden kun je zeven nieuwe woorden maken. Daarvoor hoef je alleen maar tussen de woorden van de eerste rij en die van de tweede rij een letter te zetten.

Als je de goede letters hebt gevonden, vormen zij van boven naar beneden gelezen een scherp, meestal bruin goedje.

OPLOSSINGEN van de puzzles uit ons vorig nummer

KOFFERPUZZLE

Dublin, New York, Madrid, Oslo, Bern.

NIEUWJAARSKAARTJES

Een heel gelukkig Nieuwjaar voor alle lezertjes!

DIERENNAMEN

1 kat	4 specht en kanarie
2 gans	5 wolf
3 schol	6 pauw

INVULPUZZLE

GR	O	OT	ST	O	EL
MO	L	EN	DE	L	EN
BR	I	EF	GE	L	UK
TR	E	IN	LE	E	UW
TO	B	BE	TE	N	EN

De middelste letters, van boven naar beneden gelezen, vormen het woord OLIEBOLLEN.

Spreekwoordenraadsel

HET VOOR IEMAND OPNEMEN

Dit betekent „iemands partij kiezen". Met het woordje „het" in de uitdrukking bedoelt men de moeilijkheden, de lasten, de zorgen, de onaangenaamheden, waarmee die iemand zit te tobben. We nemen ze op en belasten er onszelf mee, om zo die persoon te helpen.

ROODKAPJE VERDWAALD

Roodkapje is in het woud verdwaald. Wie helpt haar de weg vinden naar grootmoeders woning? Waar moet ze haar weg aanvangen?

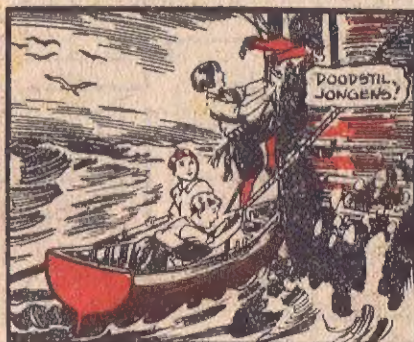

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Daro en zijn makkers verkneukelen zich van pret, nu zij in Rubart's eigen boot naar diens schip roeien om de gouden bijl te zoeken.

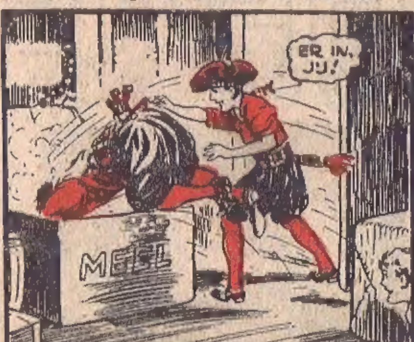
Zodra ze het schip bereikt hebben, klimt Daro door een patrijspoort binnen. „Stil, lui," fluistert hij; „ze moeten ons niet zien."

Een voor een klimmen ze aan boord, maar Jim struikelt en dat maakt lawaai genoeg om Daro de wenkbrauwen te doen fronsen.

Een der zeerovers heeft het gehoord en komt zien wat er gaande is. De jongens hebben zich verstopt en Daro heeft zijn plan al klaar.

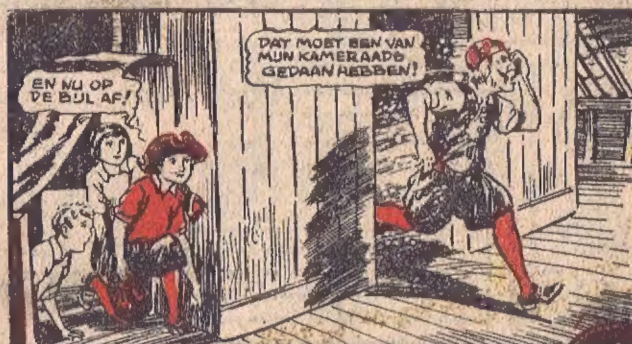
Hij sluipt achter de rover aan en duwt hem onverhoeds in een openstaande meelkist. „Er in, jij booswicht," grinnikt hij.

Op de rug van de zeerover hangt een bos sleutels en ogenblikkelijk heeft Daro die te pakken. „Die kunnen te pas komen," gnuift hij.

Voor de zeerover weer wat zien kan, hebben de jongens de benen genomen. De zeerover gaat danig te keer en scheldend verlaat hij de hut om te zien, wie hem die poets gebakken heeft.

De zeerover weet niet, dat Daro en zijn vrienden aan boord zijn en hij verdenkt een van zijn kameraden er van. „Dat zal ik hem betaald zetten," gromt hij.

Intussen gaan Daro en zijn vrienden op zoek naar de bijl. Ze denken eerder te slagen, als ze ieder apart gaan. „Over een halfuur hier terug," zegt Daro. Sjel heeft horen praten en gaat kijken.

Tot zijn schrik ziet hij, dat de rovers, die werden achtergelaten, naar het schip zijn gezwommen. Een hunner vertelt juist, dat hun boot werd gestolen en dat Daro er mee naar hun schip roeide.